

6. Minakov M. Virtual'nyj universitet i perspektivy ukrainskogo obrazovaniya [Elektronnyj resurs] / M. Minakov // Zerkalo nedeli. Ukraina. – 2000. – №27. – Rezhim dostupa: http://gazeta.zn.ua/EDUCATION/virtualnyy_universitet_i_perspektivy_ukrainskogo_obrazovaniya.html.

7. Nikol'skij V. Global'noe obrazovanie: predely liberalizacii / V. Nikol'skij // Vysshee obrazovanie v Rossii. – 2004. – №8. – S.17–25.

8. Popper K. Vidkryte suspil'stvo ta jogo vorogy. T.1 / K. Popper. – K.: Osnovy, 1994. – 444 s.

9. Svyrydenko D. B. Akademichna mobil'nist': vidpovid' na vyklyky globalizacii': monografija / D. B. Svyrydenko. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2014. – 279 s.

10. Terepyshhij S. O. Tendencii' rozvytku osvitnih landshaftiv v epohu industrial'nogo suspil'stva / S. O. Terepyshhij // Naukovyj visnyk. Serija «Filosofija». – Harkiv: HNU, 2015. – Vyp.45 (chastyna II). – S.139–150.

11. Hutorskoj A. O virtual'nom obrazovanii / A. Hutorskoj // Distancionnoe i virtual'noe obuchenie: Dajdzhest ros. i zarubezh. pressy. – 2000. – №1. – S.25–27.

12. Sheveleva S. Otkrytaja model' obrazovaniya (sinergeticheskij pohod) / S. Sheveleva. – M.: Magistr, 1997. – 47 s.

13. Musselin S. Universities and Pricing on Higher Education Markets / Christine Musselin // Changing Educational Landscapes (Editor D. Mattheou). – Athens: «Springer», 2010. – P.75–90.

14. Svyrydenko D. Globalization as a factor of academic mobility processes expanding // Philosophy and Cosmology. – Kyiv, 2015. – Vol.14. – P.223–235.

Zou Ch., postgraduate student of the Department of Social Philosophy and Philosophy of Education of National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kiev), gaokyiv@gmail.com

Open education and virtual university: the social–philosophical analysis of the problem

The article is devoted to the study of social and philosophical problems of open education and virtual university on the background of contemporary globalization processes. The author proves the necessity of creating a virtual university on the basis of open educational space, defined the concept of the virtual university in this context and considering it in the context of a synergistic approach. The article deals with the general trends of development of education of the information age and revealed the benefits of distance learning and one's usefulness instead of traditional approaches.

Author puts forward the thesis that the open education and virtual university occur as a response to the calls of the information age and ensure the democratic values of a modern society. The rapid development of science and technology provides a proportional development of the education system which aims to create a holistic scientific and educational environment for the world community.

Keywords: virtual university, education, open education, open society, information society.

Цзоу Ченчжан, аспирант кафедри соціальної філософії та філософії освіти, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), gaokyiv@gmail.com

Открытое образование и виртуальный университет: социально–философский анализ проблемы

Статья посвящена социально–философскому исследованию проблемы открытого образования и виртуального университета на фоне современных глобализационных процессов. Автор обосновывает актуальность создания виртуального университета на базе открытого образовательного пространства, определяя в данном контексте понятие виртуального университета, рассматривая его в контексте синергетического подхода. В статье рассмотрены общие тенденции развития образования в информационную эпоху и раскрыты преимущества дистанционной формы обучения и целесообразность применения против традиционной.

Выдвигается тезис, что открытое образование и виртуальный университет возникают в качестве ответа на призывы информационной эпохи и обеспечиваются реализацией основных демократических ценностей современного общества. Быстрое развитие науки и техники предусматривает пропорциональное развитие системы образования, которая имеет целью создание единой научно–образовательной среды для мирового сообщества.

Ключевые слова: виртуальный университет, образование, открытое образование, открытое общество, информационное общество.

* * *

УДК 37.013

Шевчук О. О.,
здобувачка кафедри соціальної філософії та філософії освіти, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), alexik18@yandex.ua

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІНІСНИХ ЗАСАД ВИЩОЇ ОСВІТИ

Досліджено проблему трансформації ціннісних засад вищої освіти під впливом процесів утвердження інформаційного суспільства. Показано, що інформаційне суспільство сприяє орієнтації на широкий спектр нових цінностей в більшості сфер суспільного буття, зокрема, у сфері вищої освіти, а від усвідомлення сутності та ролі зазначених трансформацій у аксіології залежить ефективність модернізаційних процесів у галузі вищої освіти.

Ключові слова: інформаційне суспільство, аксіологія освіти, цінності, інформація, знання.

У даній статті здійснюється спроба проаналізувати сутність впливу інформаційного суспільства на таке освітнє явище, як вища освіта, а саме на її ціннісні засади. В першу чергу хотілося б зазначити, що концепція інформаційного суспільства є об'єктом жвавої дискусії у сучасному соціогуманітарному дискурсі в цілому, та у дискурсі філософії освіти зокрема: дана теорія виступає однією із поширених конкуруючих теорій сучасного суспільства разом із концептами «постіндустріальне суспільство», «суспільство знань» тощо.

Актуальності нашому зверненню до дослідження складних протиріч утвердження інформаційного суспільства та процесів розвитку педагогічної освіти додає соціальний запит, окреслений О. Ворон наступним чином: «Інформаційне суспільство – це суспільство духовного та інтелектуального розвитку людини. Тому в осмисленні духовної еволюції особливе місце займає дослідження становлення нових ціннісних орієнтацій під впливом новітніх інформаційних технологій... Формування ціннісних орієнтацій підліткового покоління майже повністю «випало» з–під контролю спеціалізованих виховних інститутів, які здійснювали його впродовж століть. Результати цих обставин настільки руйнівні, що ціннісна аморфність, бездуховність, аморальність тощо почали у величезних масштабах загрожувати соціальному становленню сучасної молоді» [3, с. 175].

Відомий дослідник модернізаційних процесів у сучасній вищій освіті М. Квік в даному контексті зазначав, що новий світ, у який ми прямуємо, має багато назв у різних теоріях: одні теоретики позначають процеси останніх кількох десятирічч «постмодерніст» (Ж.–Ф. Ліотар і З. Бауман, хоча З. Бауман останнім часом уподобав термін «плинна модерність»), для інших – це «друга модерність» (У. Бек), «рефлексивна модернізація» (У. Бек, Е. Гіденс, С. Леш), «глокалізація» (Р. Робертсон) або «глобальна доба» (М. Ватерз); ще інші описи називають їх «мережевим суспільством» (М. Кастелз), «знанцевим та інформаційним суспільством» (П. Дракер) або, у більш філософському стилі, «постнаціональною констеляцією» (Ю. Габермас) [6, с. 24]. В першу чергу, з методологічної точки зору, нами має бути обґрунтовано звернення саме до концепту «інформаційного суспільства», підтвердивши

евристичність гіпотези, що інформаційне суспільство постало фундаментальним викликом системі вищої освіти, або ж, спростувавши її, звернувшись до не менш популярного концепту «суспільство знань».

Звертаючись до концепту «інформаційне суспільство», ми усвідомлювали ускладнений характер дослідження цього концепту як спроби надати теоретичної обґрунтованості фундаментальним соціокультурним трансформаціям останніх десятиліть. До того ж, ми визнаємо, що кожна із перелічених М. Квіском концепцій є самодостатньою та демонструє потенціал різних методологій, які виступали базисом сформульованих авторами теорій. У своїй роботі «Онтологія інформаційного суспільства», В. Курілкина з приводу ускладненого, проте, логічно зрозумілого характеру термінологічної взаємодії довкола інформаційного суспільства зазначає наступне: «Це суспільство називають ще постіндустріальним, мережевим, віртуальним, постекономічним. Термін постіндустріальне більше відображає економічну і соціальну сфери життя суспільства. Культурологічну складову визначають терміном «постмодерн», який в основному визначає особливий тип світогляду, менталітет нової культурної епохи» [8, с. 50].

Зауважимо, що якісно новий рівень поширення ідей інформатизації у суспільства, що був досягнутий у останній чверті ХХ ст., вимагав введення нового понятійного апарату, а ключовим терміном, що набув дуже широкого розповсюдження, став термін «інформаційне суспільство». Не тільки у наукових, але й буденні дискурсах все частіше вжитку зазначає термін «інформаційне суспільство», під яким розуміється специфічний етап у розвитку сучасної нам цивілізації, для якої характерними є збільшення значення інформації та знань, зростання ролі інформаційних технологій, продуктів та послуг у сучасній економіці на фоні створення інформаційного простору глобального характеру: саме цей простір здатен забезпечити ефективний інформаційний обмін між людьми (соціальними групами, організаціями тощо) з метою задоволення потреб у продуктах і послугах інформаційного характеру. О. Тоффлер у зазначеному контексті стверджував, що сучасна соціальна дійсність є результатом нового інформаційного виробництва, в основі якого розвиток глобальних процесів як найважливіша частина і необхідна умова виживання людства у швидкоплинному інформаційному світі, насиченому технічними системами [11, с. 5].

На нашу думку, дослідження сутності феномену інформаційного суспільства, логічно має розпочинатись із аналізу низки поширених визначень зазначеного феномену у сучасних словниках та у теоретичному доробку «класиків» теорії інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство є предметом уваги не тільки філософів, але й соціологів. Саме у Оксфордському соціологічному словнику ми знаходимо наступне визначення досліджуваному феномену: «Це тип суспільства, у якому низькочастісні інформаційні технології, комп'ютери та телекомунікації мають широке застосування задля забезпечення національної та

міжнародної комунікації, а також доступу до бібліотек, архівів даних, а також інших сховищ інформації для приватних організацій та публічного доступу» [17]. У електронному тлумачному словникові Oxford Reference знаходимо наступне визначення для інформаційного суспільства: «Концепт, який є відповіддю на поширення та активне використання інформації. Термін увійшов у вжиток починаючи із 1970 рр., та набув надзвичайної популярності у соціальних та політичних науках... Інформаційне суспільство є таким, у якому інформація визначає майбутнє» [13].

Одним із перших термін «інформаційне суспільство» використав Ф. Махлуп, використовуючи під цим терміном суспільство, в основі якого перебуває інформаційна економіка, в якій більша частина валового внутрішнього продукту забезпечується діяльністю по виробництву, обробці, зберіганню та передачі інформації та знань [14]. Один із найбільш авторитетних теоретиків інформаційного суспільства М. Кастельс, для його визначення пише, що у новому, інформаційному способі суспільного розвитку джерело продуктивності полягає в технології генерування знань, обробки інформації та символічної комунікації [5, с. 40].

У документах ЮНЕСКО щодо інформаційного суспільства дається для визначення наступна низка його ознак: по-перше, інформація використовується в якості економічного ресурсу (організації все більше використовують інформацію для підвищення власної ефективності, вони підтримують інновації інформаційного характеру); по-друге, у суспільстві ідентифікується надзвичайно високий рівень використання інформації у повсякденному житті (люди використовують інформацію як споживачі; прагнуть бути поінформованими щодо своїх громадських прав; культурне життя, освіта тощо стають все більше інформаційно насиченими); по-третє, виникає особливий інформаційний сектор економіки (задоволення інформаційних потреб інших сфер суспільної діяльності; розвиток інформаційно-технологічної інфраструктури тощо) [15, с. 271–272].

Хотілося би зазначити, що сама по собі інформація в цьому типі суспільства поступається за своєю важливістю навичкам її вірної інтерпретації, обробки, поширення тощо. Інформаційні та комунікативні відносини дуже швидко еволюціонують в сучасному суспільстві гатунку, а сам цей стрімкий розвиток відбувається в складній динаміці процесів різних рівнів – особистісний чи міжособистісний, міжгруповий, міжнародний, глобальний тощо). На передній план цивілізаційного розвитку виходить пошук нових інформаційних технологій, здатних все більш ефективно вирішувати задачі функціонування об'єктів інформаційного суспільства та завдання продукування, обробки й поширення інформації.

На початку статті ми зауважували, що конкуруючою для концепції інформаційного суспільства вважається концепція «суспільство знань». У своєму дослідженні ми виходимо із розуміння суспільства знань в якості розвинутої форми інформаційного суспільства, в результаті

чого зазначені концепції не виглядають конкуруючими, а мають спільний знаменник – теорію інформаційного суспільства. Ми виходимо із того, що знання за своєю природою є ширшим поняття, ніж інформація: терміном «знання» намагаються означити більш широкий рівень узагальнення, коли вони починають відігравати роль певних структур, які забезпечують організацію інформації, оптимізують процеси структуризації та генерування.

Щодо співвідношення теорій інформаційного суспільства та суспільства знань, слушно вважаємо наступну тезу: інформаційне суспільство в класичному сенсі і суспільство знання є в деякому сенсі синонімами, але тим суспільство знання має розумітися як наступний якісний етап розвитку того інформаційного суспільства – суспільство знання характеризується інтелектуалізацією технологій, зростанням інноваційності та наукоємності виробленої продукції, діяльністю, пов'язаною з виробництвом, зберіганням, передачею та використанням знань, в якій основна роль належить освіті, характер і значення якого змінюються в найбільшій мірою [12, с. 200]. Цей підхід резонує із відстоюваною в статті ідеєю, що утвердження нового, інформаційного світопорядку є складним викликом освітнім системам. Дійсно, перехід від індустріального суспільства у інформаційне, а потім у суспільство знань нерозривно поєднано із змінами освітніх парадигм: дослідник Д. Свириденко зазначає, що для індустріального властивим був етос середньої освіти (середньої освіти із її базовими знаннями з фізики, хімії, механіки тощо було достатньо для керування однотиповими виробничими процесами), для інформаційної ж доби властивим є утвердження етосу вищої освіти (якісне оволодіння та використання інформації та знань) [16, с. 259].

Ми, як і більшість дослідників проблематики інформаційного суспільства та суспільства знань, пов'язуємо розвиток інформаційного суспільства в бік суспільства знань саме із якістю самої інформації та засобів її обробки. Звернення ж до потреби дослідження ролі знань було ініційоване процесом так званого «інформаційного вибуху», який закономірно відбувся в результаті активного задоволення проблем суспільства у інформації. Проясненню різниці між теоріями інформаційного суспільства та суспільства знань може сприяти спроба проаналізувати онтологічну підпорядкованість категорій «інформація» та «знання», проведена К. Багіровою. Аналіз, проведений автором, дозволив здійснити наступне узагальнення: поняття «інформація» виступає родовим по відношенню до поняття «знання», яке відрізняється своїми антропологічними та соціальними контекстами, разом із тим, також можливе розведення цих понять як «кількісного» і «якісного» аспектів, коли інформація – це, скоріше, кількісний аспект, а знання – якісний, оскільки знання завжди осмислені, інтенціональні і в цьому сенсі обумовлені [1, с. 31]. Авторка продовжує: «Коннотатами поняття «інформація» виступають поняття: «дані», «код», «контент», «повідомлення», «ресурс», «визначеність»; коннотатами «знання» – «відомості», «ідеї», «переконавання», «вірування», «помилки» тощо» [1, с. 31].

Симптоматичним виглядає те, що безпосереднє накопичення інформації та виникнення розвненої електронно-обчислювальної техніки для оброблення інформації здійснило вплив на економічну та інші сфери суспільного буття: як цього інформаційно-знанневим тенденціям не вдалося б постати універсальним засобом сучасного соціального управління. Суспільство знань як теорія намагається концептуалізувати складну змістовну, в тому числі й аксіологічну, трансформацію інформаційного суспільства, а сам цей тип суспільства є спрямованим на культивування селективного, упорядкованого, певним способом знання, отриманого у відповідності з будь-якими критеріями (нормами), оформленого, що включає інформацію, направлену на впровадження у розробку технологій роботи зі знаннями, що може бути проаналізованим тільки в контексті системного і структурно-функціонального аналізу [2, с. 20–38].

До того ж, онтологію суспільства знань, за думкою більшості дослідників, складають мережеві підходи (мережеве суспільство, комп'ютерні мережі, соціальні мережі тощо). При цьому, інформаційне суспільство та суспільство знань як його особлива форма є носієм викликів цінностям рівності у суспільстві, постаючи загрозою для поглиблення інсуючої у світі нерівності: «Глобальний і мережевий характер суспільства знання не означає рівномірного розподілу в ньому інформаційних технологій, доступу до знань і освіти. Проблеми усунення нерівності доступу до інформації, освіти, інформаційних технологій, а також гуманізації та гуманітаризації останніх, проблеми комунікації і поширення інновацій стають центральними в суспільстві знання» [1, с. 34]. Для цієї проблеми доречно згадати загрозу ефекту Матфея (термін Р. Мертона), коли, в результаті використання нових технологій лише поглиблюється існуюча нерівність між носіями переваг та носіями обмежень.

Продемонструвавши роль інформації та знань у різних концепціях, на нашу думку, доречно акцентувати увагу на тому, наскільки зазначені трансформації можуть поставати в якості виклику по аксіологічній сфері суспільства, зокрема, на сферу вищої освіти. В даному контексті Р. Інглхарт зазначає, що сучасне суспільство ще більше покращує умови існування людини, вони почувають себе захищеними в соціальному плані, а в суспільстві відбувається зсув від цінностей виживання до цінностей самовираження, який виражається емансипацією від влади та авторитетів [4, с. 52].

З одного боку, дану тенденцію можна інтерпретувати в якості тенденції поширення гедоністичних настроїв у суспільстві, а з іншого – як створення сприятливих умов для реалізації демократичних принципів. Саме на цьому наполягає Р. Інглхарт та К. Вельцель: «Високий рівень життєвої захищеності (existential security) та особистої незалежності людини фундаментальним чином змінює його безпосередній життєвий досвід, спонукаючи надавати першорядного значення цілям, що раніше стояли на другому плані, в тому числі отриманню свободи. Акцент в культурній сфері зміщується від колективу та

дисципліни до свободи особистості, від групової норми до індивідуального різноманіття, від влади держави до особистої незалежності, породжуючи синдром, який ми визначили як цінності самовираження» [4, с. 12–13].

Дослідник Д. Свириденко зазначає, що паралельно із утвердженням інформаційної цивілізації відбувається становлення принципово нової системи цінностей, стрижнем якої стає особистість, здатна до самореалізації, саморозвитку, сповнена ініціативи щодо реалізації наявних можливостей, гнучкій зміні способів та форм життєдіяльності та роду діяльності [10, с. 21]. Дійсно, зараз ми можемо спостерігати стрімкий розвиток науки та технологій, разом із тим, важко не помітити, що на фоні розвитку матеріального базису суспільства, існує диспропорція у сфері культури та моралі. Надмірна індивідуалізація має перебувати в фокусі дослідницької оптики, а освіта має ще більше ставати інструментом, що сіє зерна миру, толерантності, взаємодії у глобалізованому інформаційному суспільстві.

Утвердження інформаційної цивілізації постає одним із ключових чинників змін у системі вищої, в тому числі, педагогічної освіти. Теоретичні спроби оцінити перспективи змін у освіті логічно мають як оптимістичний, так і песимістичний характер. Наприклад, технологічна опосередкованість процесу навчання в університетах інтерпретується наступним чином: «Ніякі технологічні нововведення не можуть замінити живого спілкування викладача зі студентами. Тільки їх безпосередня соціально–психологічна взаємодія допомагає мотивувати, зацікавити студентів не тільки на інформаційному, а й на емоційному рівні. Знання, викладені лектором, у свідомості студентів не будуть безликими, а стають персоніфікованими, асоціюються з певним викладачем, науковою школою, яку він представляє» [9, с. 187]. В контексті з нашого дослідженого, спрямованого на прояснення аксіологічних аспектів подолання викликів інформаційної доби до системи педагогічної освіти, продуктивною виглядає теза, що без людини освіта втратить свою онтологічну сутність, остаточно перетворившись на «фабрику з виробництва знань», проте, щоб запобігти цьому, маємо пред'являти високі вимоги саме до особистості вчителя, а не лише до його фахової підготовки [10, с. 28].

В статті нами ставиться за мету також продемонструвати, наскільки масштабним є потенціал інформаційного суспільства в якості чинника впливу на аксіологічні виміри суспільного буття, підтвердивши евристичність нашого звернення до цього концепту при дослідженні проблеми трансформації системи вищої освіти по всьому світу. З цією метою варто навести один із переліків цінностей, активне утвердження яких відбувається в процесі становлення інформаційного суспільства. Наприклад, виділяють вісімнадцять ключових цінностей інформаційного суспільства, зокрема: інформація; знання; інформатизація; глобалізація; комунікація; індивідуалізація; інтелект; креативність; інформаційна культура; інноваційність; компетентність; людський капітал; інформаційна; інформаційне свідомість; інформаційна рівність; поліпарадигмальність;

полікультурність; інформаційні технології [7, с. 160–162]. Не ставлячи за мету оцінювати повноту переліку та виправданість включення до них усіх цих цінностей, ми намагась акцентувати увагу на масштабності змін та потребі дослідження їхнього потенціального впливу на більшість, якщо не усі, сфери буття суспільства.

Отже, у даній статті ми намагались проаналізувати, що являє собою інформаційне суспільство як концепція цивілізаційного розвитку. Протягом усього підрозділу ми визнавали потенціал інших теорій (постіндустріальне суспільство, мережеве суспільство тощо), а ключовою конкуруючою концепцією для нашого дослідження вважали теорію суспільства знань. В ході дослідження було показано, що суспільство знань доречно розглядати в якості специфічної, надзвичайно розвиненої форми інформаційного суспільства, основу якого складає мережева онтологія, а інформаційна сфера починає існувати на принципах самоорганізації із розвиненою інфраструктурою. У хронологічному плані можна стверджувати, що ідеї інформаційного суспільства концептуально оформлювались у 60–80 рр. ХХ ст. в якості футурологічних теорій, а практичного свого втілення ці ідеї почали набувати у країнах розвиненої економіки починаючи із 80–х рр. минулого століття. Концепція ж «суспільство знань», на нашу думку, на початку ХХІ ст. досі носить футурологічний характер навіть для країн із високими темпами розбудови інформаційного характеру. Ми продемонстрували, що зміни у онтології суспільства логічно ініціюють складні процеси змін у аксіологічній сфері буття суспільства в контексті утвердження ідей демократизації більшості сфер суспільного буття, ревізії ролі знань та інформації, їхнього швидкого застарівання тощо.

Разом із тим, ми виходили із розуміння, що, зберігаючи свою фундаментальну спрямованість в процесі утвердження інформаційного суспільства, все ж таки, у різних сферах (освіта, політика, економіка тощо), аксіологічні трансформації мають свій конкретний специфічний характер, і саме на виявлення цих особливостей в сфері вищої освіти мають бути спрямовані подальші дослідження. У статті продемонстрована потреба здійснення масштабних досліджень процесів утвердження цінностей інформаційного суспільства в аксіосфері академічного середовища системи вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Багірова К. Э. От информационного общества к обществу знания / К. Э. Багірова // Изв. Саратов. ун-та Нов. сер. Сер. Социология. Политология. – 2015. – №1. – С.29–35.
2. Бергаланфи Л. История и статус общей теории систем / Л. Бергаланфи // Системные исследования. – М., 1979. – С.20–38.
3. Ворон О. Педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій школярів у сучасному інформаційному суспільстві / О. Ворон // Нова педагогічна думка. – 2014. – №1. – С.174–176.
4. Инглхарт Р. Модернизация, культурные изменения и демократия: Последовательность человеческого развития / Р. Инглхарт, К. Вельцель. – М.: Новое издательство, 2011. – 464 с.
5. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура / М. Кастельс; [пер. с англ. О. И. Шкаратана]. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 607 с.

6. Квієк М. Університет і держава: вивчення глобальних трансформацій / Марек Квієк; пер. з англ. Тараса Цимбала. – К.: Таксон, 2009. – 380 с.

7. Кречетников К. Г. Ценностные ориентиры информационного общества / К. Г. Кречетников // Система ценностей современного общества. – 2014. – №33. – С.159–164.

8. Курилкина В. Н. Онтология информационного общества / В. Н. Курилкина // Вестник Северо-Восточного федерального университета им. М. К. Аммосова. – 2014. – №5. – С.49–53.

9. Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України: монографія / М. І. Михальченко [та ін.]; голова ред. кол. В. Кремень; АПН України, Інститут вищої освіти. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 257 с.

10. Свириденко Д. Б. Академічна мобільність: відповідь на виклики глобалізації: монографія / Д. Б. Свириденко. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 279 с.

11. Тоффлер Э. Третья волна / Элвин Тоффлер. – Москва: ООО «Фирма «Издательство АСТ», 1999. – 784 с.

12. Шитов С. Б. От информационного общества к обществу знания / С. Б. Шитов // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2011. – №3 (9). – С.198–200.

13. Information society [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100003718>

14. Machlup F. The Production and Distribution of Knowledge in the United States / F. Machlup. – NJ.: Princeton, 1962. – 283 p.

15. Moore N. The information society / Nick Moore [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unesco.org/webworld/wirerpt/wirenglish/chap20.pdf>

16. Svyrydenko D. Higher education in the face of XXI century challenges / Denys Svyrydenko // Philosophy and Cosmology. – Kyiv, 2014. – Vol.12. – P.258–263.

17. The information society // A Dictionary of Sociology. Oxford University Press, 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.encyclopedia.com/doc/1O88-informationsociety.html>

References

1. Bagirova K. E. Ot informatsionnogo obshchestva k obshchestvu znaniya / K. E. Bagirova // Izv. Sarat. un-ta Nov. ser. Ser. Sotsiologiya. Politologiya. – 2015. – №1. – S.29–35.

2. Bertalanfi L. Istoriya i status obshchei teorii sistem / L. Bertalanfi // Sistemnye issledovaniya. – M., 1979. – S.20–38.

3. Voron O. Pedagogichni umovy formuvannya tsinnisnykh oriantatsii shkolariv u suchasnomu informatsiinomu suspilstvi / O. Voron // Nova pedagogichna dumka. – 2014. – №1. – S.174–176.

4. Inglehart R. Modernizatsiya, kulturnye izmeneniya i demokratiya: Posledovatelnost chelovecheskoho razvitiya / R. Inglehart, K. Veltsel. – M.: Novoe izdatelstvo, 2011. – 464 s.

5. Kastels M. Informatsionnaya epoha: ekonomika, obshchestvo, kultura / M. Kastels; [per. s angl. O. Y. Shkaratana]. – M.: HU VShE, 2000. – 607 s.

6. Kviek M. Universtet i derzhava: vyvchennia hlobalnykh transformatsiy / Marek Kviek; per. z anhl. Tarasa Tsymbala. – K.: Takson, 2009. – 380 s.

7. Krechetnykov K. G. Tsennostnye orientiry informatsionnogo obshchestva / K. G. Krechetnykov // Sistema tsennostey sovremennogo obshchestva. – 2014. – №33. – S.159–164.

8. Kurilkyna V. N. Ontologiya informatsionnogo obshchestva / V. N. Kurilkyna // Vestnik Severo-Vostochnogo federalnogo universiteta im. M. K. Ammosova. – 2014. – №5. – S.49–53.

9. Modernizatsiya systemy vyshchoi osvity: sotsialna tsinnist i vartist dlia Ukrainy: monohrafiya / M. I. Mykhalchenko [ta in.]; holova red. kol. V. Kremen; APN Ukrainy, Instytut vyshchoi osvity. – K.: Pedahohichna dumka, 2007. – 257 s.

10. Svyrydenko D. B. Akademichna mobilnist: vidpovid na vyklyky globalizatsii: monohrafiya / D. B. Svyrydenko. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2014. – 279 s.

11. Toffler E. Tretiya volna / Elvin Toffler. – Moskva: ООО «Фирма «Издательство АСТ», 1999. – 784 с.

12. Shytov S. B. Ot informatsyonnogo obshchestva k obshchestvu znaniya / S. B. Shytov // Istorycheskie, filosofskie, politicheskie i yuridicheskie nauki, kulturologiya i iskusstvovedenie. Voprosy teorii i praktiki. – Tambov: Gramota, 2011. – №3 (9). – S.198–200.

13. Information society [Elektonniy resurs]. – Rejim dostupu: <http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100003718>

14. Machlup F. The Production and Distribution of Knowledge in the United States / F. Machlup. – NJ.: Princeton, 1962. – 283 p.

15. Moore N. The information society / Nick Moore [Elektonniy resurs]. – Rejim dostupu: <http://www.unesco.org/webworld/wirerpt/wirenglish/chap20.pdf>

16. Svyrydenko D. Higher education in the face of XXI century challenges / Denys Svyrydenko // Philosophy and Cosmology. – Kyiv, 2014. – Vol.12. – P.258–263.

17. The information society // A Dictionary of Sociology. Oxford University Press, 1998 [Elektonniy resurs]. – Rejim dostupu: <http://www.encyclopedia.com/doc/1O88-informationsociety.html>

Shevchuk A. O., Ph.D. student of Social Philosophy and Philosophy of Education Department of National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), alexik18@yandex.ua

The Information Society as a factor of the transformation of value bases of higher education

The paper studies the problem of the transformation of value bases of higher education under the influence of processes of approval of the information society. It is shown that the information society helps to focus on a wide range of new values in most areas of public life, particularly in the field of higher education, and awareness of the nature and role of these transformations in axiosphere depends on the effectiveness of modernization processes in higher education.

Keywords: information society, axiology of education, values, information, knowledge.

Шевчук А. О., соискательница кафедры социальной философии и философии образования, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), alexik18@yandex.ua

Информационное общество как фактор трансформации ценностных основ высшего образования

Исследована проблема трансформации ценностных основ высшего образования под влиянием процессов утверждения информационного общества. Показано, что информационное общество способствует ориентации на широкий спектр новых ценностей в большинстве сфер общественной жизни, в частности, в сфере высшего образования, а от осознания сущности и роли указанных трансформаций в аксиосфере зависит эффективность модернизационных процессов в области высшего образования.

Ключевые слова: информационное общество, аксиология образования, ценности, информация, знания.

* * *